פועלי כל הארצות התאחדו!

זו הדרך

ZO HADEREKH זوهدیرخ

גיליון 43 / 11 בנובמבר 2026

הישגי האיגודים בבחירות בארה"ב

עמ' 8

עמ' 3

מפלטו האחרון של נתניהו

הסתה - גזענות - מעצרים - שב"כ - חקירות - בריונים

גשמי קללה בעזה

עמ' 5

דברים בשם אומרם

ביבי צודק: העתיד הכלכלי שלנו בביביט

"בורסת המטבעות הדיגיטליים הגדולה בעולם, 'בייננס' ספגה את מה שנראה כפריצת הקריפטו הגדולה בהיסטוריה. לפי הבורסה, נכסים בשווי כ-6.3 מיליארד דולר נפגעו באירוע האבטחה. בהיקף כזה, הפריצה עוקפת בהרבה את השיא הקודם: 1.5 מיליארד דולר שנגנבו בפברואר 2025 מבורסת 'ביביט' שבדובאי".

דיווח ב"רויטרס", 30.10

אביגדור ליברמן, סיכום ביניים

"שלום לאביגדור ליברמן. רוב הישראלים כבר אינם מסוגלים לדמיין את הפוליטיקה הישראלית בלעדיך. כמעט 40 שנה אתה בוחש ומתלחשש, מתוכן 20 על תקן חבר כנסת ומנהיג מפלגה. חוץ מלהיות ראש ממשלה מילאת את כל התפקידים המיניסטריאליים הבכירים. מה לא היית: סגן ראש ממשלה, שר אוצר, שר ביטחון, שר חוץ (תמהוני למדי, מצורע בבירות המערב, בן בית במינסק), שר לנושאים אסטרטגיים, שר תחבורה ושר תשתיות לאומיות. כל כך הרבה שנים, משרדים, מסיבות עיתונאים, אולטימטומים, משאים ומתנים, איומים, ציוצים, היעלמויות, שתיקות, שררה, פרסום.ומה עשית עם כל זה? איזה הישגים רשומים על שמך? איזה חותם היסטורי ובל יימחה הטבעת בתחומים שבהם עסקת? איזו מציאות עיצבת? איזה חזון הבאת והגשמת? מה יש לך להראות, במה תתגאה כשתפרוש? איזו מורשת אתה משאיר אחריך? איך תיזכר? נכון לעכשיו – כלום, נאדה, אפס. אתה כישלון מוחלט. אולי יש טעם לכתוב עליך ביוגרפיה של איש עסקים, אבל פוליטיקאי? זה יהיה ספר קצר ומשעמם למדי. ההיסטוריה היא מה שקרה בזמן שהיית עסוק באכילת שניצלים ובמנעמי חיים אחרים עם מרטין שלאף בווינה".

רוגל אלפר, "הארץ", 30.10

מגרש את העובדים ומקבל את הפושעים

"נשיא ארה"ב דונלד טראמפ אמר כי הסנאטור הברזילאי פלביו בולסונרו, שהפסיד בבחירות לנשיאות ברזיל לנשיא המכהן לואיס אינסיו לולה דה סילבה, המבוקש על ידי המשטרה ושנמלט מארצו בשבוע שעבר בסיועם של נשיאי ארה"ב וארגנטינה, יוכל להישאר בארצות הברית 'כל עוד ירצה'. טראמפ אמר את הדברים בשיחה עם כתבים במועדון מאר־א־לאגו שבפלורידה".

ידיעה ב"לה מונד", 1.11

ניאו-נאצי בכיכר הבימה

"'להחזיר אתכם לארובות באושוויץ! לפני שתחשבו להקים מדינה פלסטינית! מדינה יהודית, ימין חזק, ימין מלא-מלא! אנחנו נביס אותכם, אתם האויבים הראשונים שנשלח אותכם רחוק-רחוק, לבירקנאו, לאושוויץ, ונקים לכם את סוביבור בחזרה! אנחנו נקים לכם את סוביבור בחזרה, אני מבטיח לכם'. ההתבטאות נשמעה מפי מפגין התומך בממשלת הימין בהפגנה נגד החרמת הרשימה המשותפת ורע"מ שהתקיימה במוצ"ש בכיכר הבימה בתל-אביב".

סרטון שפרסם המיזם הדיגיטלי אלימות ישראל, 1.11

מכתבים למערכת

המאבק למעמד הפליטים

בחופשת הקיץ הגשמתי חלום. עבור רובכם, מדובר בזכות בסיסית, שלא דורשת מאמץ או המתנה מיוחדים, אבל עבורי, ועבור עשרות אלפי הפליטים החיים בישראל – הזכות הבסיסית הזאת היא חלום שרק מעטים זוכים להגשים. אחרי שנים של ציפייה, חיבקתי את אמא שלי. אמא שלי פגשה סוף סוף את בנותיי ואת אשתי.

רבים מאיתנו, הפליטים, חיים בישראל כבר למעלה מ-15 שנה ללא מעמד מוסדר. מחכים להכרעה בתיק המקלט, מחכים לשינוי מדיניות. שורדים. מאז שנאלצנו לצאת למסע הפליטות, לא זכינו בחיבוק החם של הורינו. חלקנו גם נקרעו מילדיהם, מבני ובנות זוג, ומאחים ומאחיות. כמונו, גם היקרים לנו שנשארו מאחור נאלצים לחיות שנים ארוכות עם הגעגועים, החרדה והדאגה לגורלנו.

אמי הביאה לעולם שלושה ילדים: בנה הבכור, אחי הגדול, נלקח ממנה לצבא האריתראי כבר כשהיה בן 13, עוד לפני עצמאותה. אחרי למעלה מעשור בשירות הצבא, כשהמשטר הבין שכבר לא יוכל להמשיך ולנצל אותו, אחי הוחזר לחיק אמי. אבל הוא כבר לא היה אותו הילד שנלקח ממנה. אחי שב כשהוא מתמודד עם פגיעה נפשית קשה שהותירה בו הטראומה שחווה במהלך המלחמה בין אריתריאה לאתיופיה.

אמי נשארה לבד. הבדידות הפכה חלק בלתי נפרד מחייה במשך יותר מעשור. כל החלומות שלמענם עבדה כל חייה, התנפצו. במקום לראות את ילדיה ונכדיה סביבה, היא נאלצה להתמודד עם שנים ארוכות של געגועים, דאגה ובדידות.

בתחילת השנה הנוכחית שודרג מעמדי בישראל למעמד של תושב. השינוי הזה אפשר לי סוף-סוף להגשים את החלום הפשוט שלגבי כל כך הרבה אנשים הוא המובן מאליו: לפגוש את אמי ולחבק אותה. בזכות התושבות קיבלתי מסמכי נסיעה, שבעזרתם ידעתי שאוכל לא רק לצאת מישראל, אלא גם לשוב אליה בתום החופשה. במקביל, אמי קיבלה אישור מיוחד לצאת.

אני זכיתי להגשים חלום פשוט, לחבק את אמי לאחר שנים ארוכות של פרידה. עבור אלפי פליטים ומהגרים בישראל, האפשרות לפגוש מחדש את הוריהם, ילדיהם ובני משפחתם עדיין נותרה חלום רחוק. אני זכיתי להגשים את החלום הזה. רבים אחרים עדיין מחכים.

המאבק למעמד היה ונותר לב הפעילות של המוקד לפליטים ולמהגרים: בתיקים פרטניים, בעתירות עקרוניות ובמאבק ציבורי. אנחנו לא נוותר ולא נעצור עד שנצליח.

קיברום טוולדה גברמאריאם

המוקד לפליטים ולמהגרים

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com
או לתיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

ראש הממשלה היוצא נתניהו יורה לכל הכיוונים

גזענות ובריונות: תסכולו של הימין

השבעת הכנסת אתמול (10.11) והענקת המנדט הרשמי להרכבת הממשלה ליו"ר "ישר!", גדי איזנקוט, בתחילת השבוע מוציאים מהימין את כל הרוע שהוא מסוגל לגייס. נאומו של ראש הממשלה היוצא בנימין נתניהו בטקס השבעת הכנסת ומסריו הפתטיים ברשתות החברתיות, בהם הקריאה ל"אחדות לאומית" (תחת שרביטו, כמובן), בצד הזיות גזעניות, בריונות ושימוש בשב"כ – לא נושאים פרי.

בהצהרה מוקלטת שהפיץ ערב הענקת המנדט בידי נשיא המדינה, יצא נתניהו בחריפות נגד האפשרות שאיזנקוט יקים ממשלה בתמיכת הרשימה המשותפת ורע"מ, ואמר כי "ישראל לא תשרוד הקמת ממשלה עם אלה שרוצים לחסל את מדינת ישראל". הוא הוסיף והזהיר כי במצב כזה, "האש והלהבות שאנחנו רואים ברחובות פריז ובריסל יחווירו לעומת שנראה ברחובות תל-אביב, חיפה ושאר ערי ישראל. זה לא דמיוני, זה לא הפחדות. זאת המציאות שנפגוש".

כעבור יומיים, ביום שני, שב נתניהו והפיץ סרטון נוסף: "אני מוכן להיכנס עכשיו לשיח עם כל מפלגה שרוצה לדון בעניין הזה. אנחנו נדון בזה, בעזרת השם, נעשה את מה שצריך, ממשלת אחדות". עם זאת, הבהיר נתניהו כי אינו מתכוון לוותר על ההובלה בממשלת אחדות, ולא הזכיר את המילה רוטציה. "מי שצריך להוביל את הממשלה הזאת באופן טבעי זה המפלגה הגדולה ביותר, הליכוד", במילים אחרות – "אני".

לתסכולו הרב של נתניהו, המונים טרם מציפים את "רחובות תל-אביב, חיפה ושאר ערי ישראל" בדרישה לממשלת אחדות לאומית. הניסיונות להוציא תומכי ימין לרחובות נכשלים שוב ושוב. מרדכי דוד, בריון שלטון הימין המקורב לאיתמר בן גביר, יחד עם עשרות אנשי ימין הפגינו במוצ"ש האחרון בכיכר הבימה בתל אביב במה שהוגדר ברשתות החברתיות כ"הפגנת הימין הגדולה בהיסטוריה". זאת כדי ליצור פרובוקציה מול המאות שהפגינו במקום נגד הגזענות ולמען שותפות יהודית-ערבית, בהם פעילי חד"ש רבים. אנשי הימין הביעו התנגדות להקמת ממשלת שינוי תוך שיתוף פעולה עם הרשימה המשותפת ורע"מ, והפגינו תחת הקריאה: "נמות ולא נתאסלם" וקריאות גזעניות נוספות. שבוע לפני כן, ניסו דוד וכנופייתו לשבור הפגנה דומה בהשתתפות אלפים. זה לא הלך.

כעבור יממה, ביום ראשון, ניסה דוד את מזלו הרע בשכונות הערביות בלוד. על פי עדויות שפורסמו ב"אל-אתיחאד", התוקפים שהגיעו ברובם מחוץ לעיר, שוטטו בשכונות הערביות, השליכו אבנים, קיללו אזרחים ערבים וקראו קריאות גזעניות. "הגענו לסיבוב בשכונות של הערבים. חבר'ה צעירים גיבורים יהודים באו לעשות סיבוב משילות בתוך לוד", אמר דוד בסרטון שפרסם באינסטגרם.

הבריונים הגזענים רצו להצית תבערה בלוד וזכו בגינויים מכל המגזרים בעיר, ואף מראש העיר מהליכוד, יאיר רביבו, שמסר: "לוד אינה מגרש משחקים של קבוצות שמגיעות מבחוץ כדי להפגין נוכחות, לייצר חיכוך וללכת הביתה. התושבים שלנו, יהודים וערבים, הם אלה שחיים כאן יחד, מגדלים כאן ילדים וצריכים להיפגש גם מחר בבוקר ברחוב, במכולת ובגינה הציבורית. משילות אמיתית אינה נמדדת

ההר הוליד רק כמה עכברים: מרדכי דוד קורא ל"הפגנת הימין הגדולה בהיסטוריה" (מודעה ברשתות החברתיות)

בעוצמת הסיסמאות שצועקים ברחוב, אלא ביכולת להבטיח ביטחון אישי, חוק וסדר ושגרת חיים לכל תושב".

בהיעדר "אש ולהבות ברחובות", פנה נתניהו לאפיק מבטיח יותר: שירותי הביטחון. ראש השב"כ דוד זיני ביקש לחקור באזהרה את ראשי הרשימה המשותפת ח"כ יוסף ג'בארין, ח"כ אחמד טיבי וסאמי אבו שחאדה, וכן את יו"ר רע"מ ח"כ מנסור עבאס והח"כ היוצא איימן עודה (חד"ש).

זיני רצה לחקור אותם במסגרת "פרשה ביטחונית רחבה שעסקה בחשד להתערבות זרה ובנתיבי כספים בלתי חוקיים שיועדו להשפיע על הבחירות לכנסת ה-26". זיני התעקש בדיונים כי לא מדובר בחקירה פלילית שגרתית של עבירות בחירות, אלא "בחקירה ביטחונית-לאומית מובהקת שעניינה סיכול מהלך חתרני של גורמים עוינים המנסים לקדם אינטרסים סמויים בתוך המערכת הפוליטית בישראל".

אך זיני נתקל בקושי בלתי-עביר. היועמ"שית גלי בהרב-מיארה סירבה לאשר את חקירתם של טיבי, אבו שחאדה, ג'בארין ועבאס, כי השב"כ לא הציג תשתית ראייתית או "חשד סביר" המצדיקים פתיחה בחקירה פלילית נגד נבחרי ציבור. נוסף לכך, בשב"כ מסרו כי על פי החשד עודה קיבל "סכומי כסף גדולים שמקורם ברשות הפלסטינית ששימשו לטובת קמפיין הבחירות או להמרצת מצביעים לקלפי". מאז חלפו ימים רבים, אך עודה טרם זומן או נחקר במשטרה. לדברי עודה: "זה בלון נפוח שיתפוצץ להם בפרצוף. שיעור ההצבעה ההיסטורי של האזרחים הערבים הוציא את נתניהו ואת הפשיסטים מדעתם, והחשש מאובדן השלטון גורם להם לירות לכל הכיוונים".

ואכן, הם יורים לכל הכיוונים ועל כך מעיד מעצרם של שבעה פעילי רע"מ ששוחררו ממעצר ומתנאיהם המגבילים בהיעדר ראיות לעבירה כלשהי. גם איש התקשורת ופעיל בל"ד עבד אבו שחאדה, שנעצר בידי השב"כ, שוחרר ביום ראשון ללא תנאים מגבילים. עבור נתניהו ימים אלה אינם ימים היסטוריים, רק היסטריים.

שמואל אורניץ

סטודנט נחקר 'בחשד לתקיפת מרדכי דוד'

איתמר גרינברג, סטודנט למשפטים ופעיל חד"ש, נחקר השבוע (10.1) במשטרה בתל אביב "בחשד שתקף את מרדכי דוד". דוד יחד עם כנופייתו פרצו לאירוע השקת הרשימה המשותפת בתל אביב שנערך במטה המשותף בעיר (ר' עמ' 3). גרינברג שוחרר ונאמר לו "לא ליצור קשר עם מרדכי דוד למשך שבועיים".

יצוין כי בית משפט השלום בתל אביב מתח במארס האחרון ביקורת על החלטת המשטרה לבצע חיפוש בעירום בגרינברג, שנעצר בכיכר הבימה בעת הפגנה נגד המלחמה באיראן. "הדבר חמור מאוד – לא ייתכן שאדם שמחזיק בדעה שונה, חריגה ככל שהאחר חושב כך, תיתן רשות לבעלי הסמכות לבצע פעולות בניגוד לחוק", כתבה השופטת ענת יהב. בהחלטתה ביטלה השופטת את מעצר הבית ואת התנאים המגבילים שהטילה אז המשטרה על גרינברג.

הנהלת הפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב, שבה לומד גרינברג, פרסמה הודעה לפיה החיפוש שעבר אינו חוקי. "גם בימים אלו, בעיצומה של מלחמה קשה, חובתם של גורמי אכיפת החוק לשמור על עקרונות הדמוקרטיה ושלטון החוק ולכבדם", כתבו. "חיפושים בעירום הם אחד המעשים הפולשניים ביותר שרשויות אכיפת החוק יכולות לבצע באדם. מהנסיבות עולה שלא הייתה הצדקה לחיפוש זה, שכן לא יכול היה להיות חשד סביר שהסטודנט הסתיר דבר בגופו. התנהגות כזו מצד המשטרה היא בלתי-חוקית ובלתי-מקובלת. מדובר בפגיעה קשה בליבת זכויות האדם החוקתיות".

לפני שהוכנס לניידת, נערך חיפוש בבגדיו ובכליו של גרינברג ולא נמצא דבר. למרות זאת, עם הגעתו לתחנה נערך בו חיפוש משפיל בהפשטה מלאה. כשאמר לשוטרים שהחיפוש אינו חוקי, נאמר לו שאם יסרב, קצין יסיר את תחתוניו בכוח. החיפוש נערך בחדר שבו היו חלונות פנימיים שדרכם ניתן היה לצפות בו, ולמפגין גם לא נמסר דו"ח החיפוש כנדרש.

האגודה לזכויות האזרח הגישה בשמו תלונה למח"ש. לדברי האגודה, "זו התעמרות שיטתית במפגינים ובמפגינות במטרה לבזותם ולהשפילם לשם הרתעת מפגינים, ובייחוד מפגינות, מהשתתפות במחאות נוספות, לשם דיכוי חופש הביטוי והמחאה. מפגינים אחרים שנעצרו בעבר בשל השתתפותם במחאות דיווחו גם הם כי עברו חיפוש בעירום ללא הצדקה".

ביוני האחרון הודיעה מח"ש שהחליטה לסגור את תיק החקירה בתלונה שהגישה האגודה בשם גרינברג, בנימוק שלא נמצאה תשתית המלמדת על חשד סביר לביצוע עבירה פלילית. באוגוסט הגישה האגודה ערר על סגירת התיק, בדרישה להפוך את ההחלטה ולפעול להגשת כתבי אישום נגד השוטרים והגורמים שהיו אחראים להוראה על החיפוש, לאישורו ולביצועו.

עורכות הדין אלזה בונייה וניצן אילני כתבו בערר כי למשטרה אין סמכות לערוך חיפוש בעירום מלא כעניין שבשגרה בעצורים, אלא רק כאשר קיים יסוד סביר לחשד שבגופו של אדם נמצאת ראיה הקשורה לעבירה שבה הוא חשוד. במקרה של המפגין לא היה חשד כזה: הוא נעצר באופן ספונטני במהלך הפגנה, כבר עבר חיפוש שלא העלה דבר, ולא הייתה כל אינדיקציה לכך שהוא מסתיר ראיה בגופו. מהחומר אף עולה כי השוטר שערך את החיפוש לא הצביע על חשד קונקרטי כלשהו, אלא טען כי בתחנה נהוג לערוך חיפוש בעירום מלא לכל עצור לפני הכנסתו לתא. אם אכן מדובר במדיניות או בהנחיה גורפת, נטען בערר, מדובר בהתנהלות חמורה המנוגדת מפורשות לחוק.

במאי אשתקד אילצו אנשי שירות בתי הסוהר (שב"ס) את גרינברג, שנעצר בהפגנה נגד המלחמה, ללבוש חולצה עם הכיתוב "עם ישראל חי" וציור של מגן דוד. על כך הוא פרסם ברשת איקס כי הסוהרים תיעדו אותו עם החולצה ואיימו כי בפעם הבאה שייעצר הם "יקעקעו לו מגן דוד על הפרצוף". לאחר שגרינברג הובא לבית משפט השלום בתל אביב עם החולצה, השופטת ביקשה להעביר את הדברים לידיעת גורם בשב"ס. בית המשפט דחה גם אז את בקשת המשטרה להאריך את מעצרו בשלושה ימים ושחרר אותו בתנאים מגבילים.

גרינברג הוא סרבן כיבוש ומלחמה ששוחרר מהצבא בתחילת מארס אשתקד, לאחר חודשים בכלא. עם שחרורו מסר: "עונש של 197 יום בכלא לא שינה את האמת הפשוטה: לא אקח חלק בעוול". "הסירוב שלי היה עוד שלב במסע הארוך להומניזם ועולם טוב יותר. המסע הזה רק בהתחלה שלו. אני ממליץ לרוע להתחיל לרעוד ואני קורא לכם להצטרף למסע הזה", הדגיש.

שביתה בבית ספר בהרצליה בעקבות תקיפת מורה ערבי

המורים ב"תיכון חדש על שם חנה סנש" בהרצליה שבתו השבוע (10.11) במשך שעתיים, בעקבות מקרה של אלימות גזענית מצד תלמידים כלפי מורה ערבי, כך הודיע ארגון המורים. בבית הספר נערכה אסיפת הסברה בהשתתפות נציגי הארגון.

תלמידי כיתה ח' מחטיבת הביניים "יד גיורא" הסמוכה הגיעו לשטח התיכון והשליכו כיסא לעבר תלמידת חינוך מיוחד. מורה ערבי שהבחין במתרחש ניסה להגן על הנערה ולהפריד בין המעורבים. בתגובה, התלמידים וחבריהם החלו לרדוף אחריו עד לחניית בית הספר, תוך שהם מטיחים בו קללות וקריאות גזעניות. בנוסף, התלמידים ירקו בפניה של סייעת ערבייה שניסתה אף היא להתערב ולמנוע את האלימות.

הנהלת בית הספר, בהנחיית עיריית הרצליה, הגישה תלונה למשטרה, שפתחה בחקירה פלילית של המקרה. מנהלת התיכון, ד"ר אורית לשם זוכוביצקי, ועיריית הרצליה גינו את התקיפה בחומרה. המנהלת אף פרסמה איגרת לתלמידים ולהוריהם, בה נכתב: "היום בצהרי יום הלימודים אירע אירוע אלימות בקמפוס, בזמן שיעור בחצר סמוך לשער האחורי. בני נוער שאינם מהתיכון תקפו תלמידים משכבה י"א בתיכון. כשצוות התיכון הגיע לסייע, הנערים תקפו גם את הצוות במקביל לשימוש באמירות גזעניות ובקללות. אנו לא מוכנים לסבול אלימות מכל סוג שהוא. מוגנות כל באי התיכון היא מעל הכול". "אנו רואים בחומרה רבה את הפגיעה והאלימות בתלמידים ובאנשי הצוות החינוכי מצד תלמידים שאינם שייכים לתיכון חנה סנש", הדגישה ד"ר לשם זוכוביצקי.

יצוין כי זו השביתה הראשונה שעליה הכריז ארגון המורים בעקבות אירוע אלימות בשנת הלימודים הנוכחית. הסתדרות המורים, המייצגת את הגננות והמורים בבתי הספר היסודיים ובחטיבות הביניים, השביתה בתי ספר שלוש פעמים בחודש וחצי האחרונים בעקבות מקרי אלימות כלפי הצוותים החינוכיים.

אוהלים במחנה הפליטים נוסייראת מוצפים במי גשמים (צילום: וואפא)

החורף חזר ואיתו השיטפונות ברצועה

סערת החורף הראשונה שפקדה את האזור בימים 6-8 בנובמבר המטירה על רצועת עזה גשמים עזים שגרמו הצפות נרחבות כמעט בכל האזורים, ובמיוחד לאורך קו החוף. הנפגעים העיקריים הם 950 אלף עקורים הממשיכים להתגורר באוהלים ובמבנים מאולתרים זו השנה הרביעית ברציפות. השבוע פורסמו בעיתונות הפלסטינית עשרות ידיעות, כתבות וסרטוני וידיאו שתיעדו את האסון שחוו עשרות אלפי משפחות שאוהליהן נקרעו, קרסו, או הוצפו במי הגשמים.

סוכנות הידיעות הפלסטינית וואפא דיווחה בראשון (8.11) כי ילד פלסטיני מת כתוצאה מהקור העז במחנה העקורים אל-ענאן באזור אל-כתיבה שבמערב העיר עזה. אוהלי העקורים אינם מצוידים באמצעי חימום והגנה מפני הקור, ואינם מספקים תנאים בסיסיים להגנת ילדים מפני מזג האוויר הקשה הפוקד את הרצועה. עם מותו עלה ל-12 מספר הילדים שקיפחו את חייהם עקב הקור העז ברצועה מאז החורף שעבר. באותו היום דווח גם כי בעקבות הגשמים קרס מצוק חול על אוהלי עקורים בדיר אל-בלח. כתוצאה מכך נהרגו חמישה אנשים, בהם שלושה ילדים.

בכתבות של מוחמד אלג׳מל ושל ח׳ליל אלשיח׳ שהתפרסמו בראשון (8.11) בעיתון ״אלאיאם״ דווח על הצפות קשות מצפון הרצועה ועד דרומה. הוזכרו הצפות נרחבות שאירעו במחנה העקורים הגדול שמשתרע לאורך נמל העיר עזה, במאהלי עקורים ממערב לדיר אלבלח, מצפון למחנה הפליטים נוסיראת, בישוב א-זוואידה, בג׳באליה ובבית לאהיה. כמו כן דווח על אלפי אוהלים באזור מוואסי ח׳אן יונס, במיוחד באזורים נמוכים יותר, שהוצפו. הסערה גרמה גם לקריסתם של עשרות קירות במבנים שיסודותיהם התערערו בהפגזות לאורך שנות המלחמה. בחלק ממקרי הקריסה דווח על פציעות בדרגות חומרה שונות.

לשכת ההסברה הממשלתית ברצועה דיווחה כי כ-70,000 אוהלים המשמשים כמחסה לעקורים הוצפו במהלך 12 השעות הראשונות של הסערה. משרד האו״ם לתיאום עניינים הומניטריים (OCHA) מעריך כי כלל העקורים המתגוררים באוהלים ובמבנים מאולתרים חיים באזורים מועדים לשיטפונות, וכמחציתם באזורי סיכון גבוה.

התארגנויות מהירות של משפחות, מתנדבים וכוחות חילוץ בכמה ממחנות העקורים הצליחו להזרים כמות מסוימת מהמים לתעלות ניקוז מאולתרות שנחפרו, ולחלץ חלק מהמטלטלים. השווקים, כך דווח, התרוקנו תוך שעות ספורות מיריעות כיסוי (ברזנטים) ומציוד מחסה, שנרכשו בידי העקורים בניסיון לתקן נזקים, לסתום חורים, ולהעמיד מחדש אוהלים שקרסו.

בעיה מרכזית ביותר היא העדר כמעט מוחלט של תשתיות ניקוז במתחמי העקורים. למעשה המצב דומה בכל אזורי הרצועה, שכן מערכת הניקוז שהוחרבה לא שוקמה. ישראל אינה מאפשרת פינוי הריסות, מונעת הכנסת כלי חפירה כבדים וחלקי חילוף הכרחיים, ומגבילה מאוד את כמות הדלק ושמן המכונות שמוכנסים. בלי כל אלה לא ניתן להתחיל לבנות מחדש את התשתיות ההרוסות.

בהצהרה שפרסמה ההגנה האזרחית נאמר כי הארגון קיבל יותר מ-2,000 קריאות חירום מאזורי עקירה ומקלט ברחבי הרצועה, אך צוותיו הצליחו לטפל רק ב-218 מהמקרים. הוועדה המצרית הפועלת ברצועת עזה והרשויות המקומיות ברצועה הודיעו על הפעלת תוכנית חירום לטיפול בהשלכות הסופה. זו כוללת פתיחת כבישים, הסרת מכשולים, חלוקת אוהלים למשפחות שנפגעו וחיזוק אוהלים קיימים.

משרד החוץ של הרשות הפלסטינית קרא לקהילה הבינלאומית, לאו״ם ולסוכנויותיו המקצועיות, ולארגוני סיוע בינלאומיים, לנקוט פעולה מיידית ומתואמת כדי להציל את בני העם הפלסטיני ברצועת עזה. בהודעה שפרסם במוצאי שבת (7.11), הדגיש המשרד כי מלחמת ההשמדה המתמשכת החמירה את הקטסטרופה ההומניטרית וסיכלה את כל מאמצי השיקום הראשוניים. הגשמים הראשונים בעונה חשפו את מלוא היקף האסון העומד בפני העקורים שנאלצו לעזוב את בתיהם בתוך רצועת עזה.

המשרד עמד על התנאים ההומניטריים הקשים שבהם חיים כ-2 מיליון אזרחים, שכמחציתם פזורים באוהלים ומחסים בנפות הרצועה השונות. על פי הערכות, בין 60% ל-85% מאוהלים אלה התבלו ואינם ראויים עוד לשימוש לאחר קרוב לשלוש שנים של השמדה ושל עקירה כפויה. יתרה מכך, למעלה מ-400 אלף עקורים שוהים באזורים בסיכון גבוה – מקומות המועדים להצפות ולהצטברות מי גשמים, או כאלה הממוקמים לאורך קו החוף. המשרד הדגיש כי הסיכונים מחריפים בשל ההרס הנרחב של התשתיות – ובפרט רשתות הביוב וניקוז מי הגשמים – וציין כי ילדים, קשישים וחולים סובלים ממחסור בביגוד חורפי, בשמיכות, במזרנים ובאמצעי חימום בטוחים. על רקע הפסקות החשמל והמחסור בדלק, החשיפה לקור ולגשם היא איום ישיר על חייהם.

המשרד קבע כי המצב הנוכחי דורש יותר מאשר פרסום קריאות הומניטריות. חיוני יישום מידי של החלטות מועצת הביטחון של האו״ם – ובכללן החלטות 2720 ו-2803 – וכן נקיטת צעדים מעשיים ומוחשיים להתמודדות עם פשעי הכיבוש הישראלי.

מאיה רוזנפלד

סמדר בקר יחד עם מוחמד דבסאן - נהג, מתרגם וצלם בכפר קוואוויס בדרום הר חברון (צילום: מחסום וואטש)

פעילת מחסום ווטש מדווחת על שגרת הכיבוש בגדה המערבית

עוד יום בהר חברון: פצועים וגניבת כבשים

בשבת אסור לעבוד ואסור לנסוע, כך לפי הדת היהודית. אבל לדידם של המתנחלים מותר לעבור על כל מצווה כדי להתעלל ולחמוס פלסטינים.

בכניסה לדרך העפר המובילה לקוואוויס במסאפר יטא בדרום הר חברון ניתן להבחין בקרטון גדול. זהו שלט המזמין להיכנס לחוות ארץ יהודה ולפנק את הרועים. השם יהודה חביב על המתנחלים הגזלנים. חוות יהודה של אלישיב נחום, חוות מקנה יהודה של ישראל קפלן, והנה ארץ יהודה. העליונות היהודית במיטבה.

ב-5 בבוקר בשבת 17 באוקטובר האחרון, אנשי קוואוויס התפללו מחוץ לבתים וראו חיילים, משטרה ומתנחלים במספר יישובים בסביבה: בקוואוויס ליד ביתו של טאלב, בחאלדיה ליד מפעל הבטון, במעין ובכרמיל. בקבוצות הווטסאפ נמסר כי נגנבו כ-200 כבשים מחאלדיה וממעין המוקמים ליד כרמל, מול קוואוויס. כעבור שעה הם ראו עדר כבשים שנגנב, מובל לכיוון סוסיא. כ-20 כבשים הובאו לחווה-מאחז של יהויריב שבו, הסמוכה לקוואוויס, הנקראת ארץ יהודה.

מ-5 בבוקר ועד שעת ביקורנו, הצבא, המשטרה והמתנחלים נמצאים כאן ובשאר הכפרים שגנבו מהם את הכבשים. בסרטוני וידאו שצולמו במצלמות אבטחה ופורסמו באתרים וברשתות החברתיות, נראה בבירור שיתוף הפעולה של הצבא עם המתנחלים הגנבים, ואף נשמעו יריות.

באתר "זו הדרך" פורסם כי: "שלושה תושבים נפצעו הבוקר (שבת), אחד מירי חי ושניים מגז פלפל, בתקיפת מתנחלים בכפר מעין שבמסאפר יטא, מדרום לחברון, כך מסר הסהר האדום הפלסטיני. הפעיל אוסאמה מח'אמרה מסר כי מתנחלים רבים תקפו את הכפר, פגעו בתושבים ובבתיהם ופתחו בירי חי. תושב אחד נפצע מירי בירכו, שניים נפגעו מגז פלפל ותושבים נוספים נחבלו. כמו כן, המתנחלים גנבו במהלך התקיפה 380 כבשים של התושבים".

ב-13:00 שוחחתי עם יפעת, פעילת תעאיוש, אחת מארבעה פעילים שהיו בעת ביקורנו, והיא סיפרה על חמש כבשים שהוחזרו לפלסטיני שנגנבו ממנו בבוקר. "זהו תרגיל הידוע בחיפושים", אמר פעיל שנכח באזור בשיחה עם "המקום הכי חם בגיהנום". לדבריו, המתנחלים פנו תחילה למשטרה וטענו כי נגנבו מהם טלאים, כאשר במקביל הגיעו לאזור לפחות 15 כלי רכב של מתנחלים. "המתנחלים תקפו תושבים, שברו דלתות של דירים והוציאו מהם עדרים השייכים לשלוש משפחות לפחות". לדבריו, הכבשים הובחו ברובן לכיוון ההתנחלות סוסיא, ואחרות הועברו למאחז "ארץ יהודה", הממוקם במרחק של 150 מטרים מבתי התושבים הפלסטינים.

בבירור שעשיתי למחרת עם נסר נוואג'עה, נציג בצלם בדרום הר חברון, לא הוחזרו שאר הכבשים, שהתברר שנמצאות בהתנחלות סוסיא, אצל המתנחל עמישב. עו"ד קמר משראקי הגישה עתירה בנדון.

פעילות מחסום-ווטש מדווחות מהשטח זה שנים על גנבות צאן מתושבי האזור הפלסטינים. כך, מעט הפרנסה ומקור לחלב ולמוצריו, נגזל גם הוא.

סמדר בקר

בעוורתא הצבא מזהיר מפני שיתוף מתנדבים במסיק

בעוורתא ביקרנו במכולת שבה היינו בעבר ודיברנו עם המוכר ועם אחד הקונים. הם סיפרו שלא נותנים להם להגיע למטע הזיתים שלהם. הצבא דורש מהם להסתלק, ואז המתנחלים מגיעים ומוסקים את הזיתים. מדובר במתנחלים מאיתמר ומהמאחז החדש ליד עוורתא הקרוי "בני אהרון". כעת הצבא אינו מאפשר לתושבים למסוק אפילו עצים שגדלים באמצע הכפר.

אחד מהם סיפר שעצי הזית שלו נמצאים במרחק של חמישים מטרים בלבד מביתו, אך הוא אינו מעז למסוק אותם. אדם אחר סיפר שיש לו חמישים דונם שהמתנחלים השתלטו עליהם והם מוסקים את הזיתים. לדבריהם, הצבא הודיע לראש המועצה המקומית עוורתא ולתושבים שאם יביאו מתנדבים מישראל לעזור להם במסיק, יעשו להם בעיות.

פתחיה עקפה

100 שנה למפלגה הקומוניסטית של קפריסין

השמאל ואתגרי המאה ה-21

עורך "זו הדרך", אסף טלגם, בסימפוזיון של אק"ל בקפריסין (צילום: אק"ל)

משלחת מטעם מק"י ובה החברים עאידה תומא-סלימאן, רים חזאן ואסף טלגם, השתתפה בסימפוזיון בינלאומי שנערך ב-7 בנובמבר בניקוסיה לציון 100 שנים להקמת המפלגה הקומוניסטית של קפריסין – שקרויה מאז 1943 אק"ל (מפלגת העם העובד הקפריסאי). השתתפו בו נציגים של מפלגות שמאל וארגוני עובדים מרחבי העולם שדנו באתגרים הניצבים בפני השמאל במאה ה-21.

בסימפוזיון נטלו חלק משלחות שייצגו מפלגות וארגוני שמאל מיותר מ-30 מדינות ביבשות אירופה, אסיה ואמריקה. בין המשתתפים היו נציגים מקפריסין, ישראל, פלסטין, טורקיה, לבנון, יוון, איטליה, סרביה, רוסיה, בלגיה, גרמניה, ספרד, צ'כיה, פורטוגל, בריטניה, הודו, יפן, נפאל, סין, וייטנאם, לוקסמבורג, סרי לנקה, ונצואלה ואיראן.

ממארגני הכנס נמסר: "בתקופה של טלטלה כלכלית, חברתית וגיאופוליטית עמוקה, הסימפוזיון ביקש לשמש פורום לדיאלוג ולשיתוף בניסיון של כוחות קומוניסטיים, שמאליים ופרוגרסיביים מחלקים שונים של העולם. נציגי מפלגות, אקדמאים ונציגים של ארגוני עובדים התכנסו בקפריסין כדי לדון באתגרים הגדולים של זמננו, בסתירות של הקפיטליזם המודרני, וכן באפשרויות ובדרכים לשינוי חברתי".

המושב הראשון של הסימפוזיון הוקדש למשבר הקפיטליסטי ולמבוי הסתום אליו מוביל המודל הניאו-ליברלי. הדוברים דנו בהתרחבות הפערים החברתיים ואי-השוויון הכלכלי; בנסיגת מדינת הרווחה ובהידרדרות של איכות החיים של מעמד העובדים במדינות רבות; בהחלשת איגודי העובדים ובכוחם הגובר של בעלי ההון; ובמשבר האקלים המאיים על המערכות האקולוגיות של כדור הארץ.

למען השלום נגד הפשיזם

המושב השני הוקדש לסוגיות השלום והחוק הבינלאומי, תוך התייחסות לסכסוכים ולמתחים הגיאו-פוליטיים הגוברים ברחבי העולם. המשתתפים במושב דנו במעבר מעולם חד-קוטבי הכפוף לאימפריאליזם האמריקאי לעולם רב-קוטבי, הטומן בחובו סכנות אחרות – לרבות תחרות בין-אימפריאליסטית גוברת, הסלמה של סכסוכים ועלייה של מיליטריזציה ומרוצי חימוש קונבנציונליים וגרעיניים. הדוברים הדגישו כי העמים הם אלה שישלמו את מחירן של תופעות אלה. נוכח הסכנה הגוברת, תפקידו של השמאל לעמוד על עקרונות השלום, הסולידריות האינטרנציונליסטית והריבונות הלאומית.

המושב השלישי עסק בעליית הימין הקיצוני ובמאבק נגד הפשיזם. המשתתפים במושב ניתחו את הסיבות לעליית הימין הקיצוני, ממשבר הדיור ושחיקת איכות החיים של מעמד העובדים ועד האינדיבידואליזם הגובר, הרשתות החברתיות וההסתה הגזענית נגד מהגרים. בהסתמך על ניתוח זה עסקו הדוברים בגיבוש עקרונות לאסטרטגיה שמאלית נגד הימין הקיצוני, לרבות הקמת חזיתות אנטי-פשיסטיות, חיזוק הקשרים עם ארגוני העובדים, הרחבת ההתארגנויות הקהילתיות ועוד.

כיצד לבנות סוציאליזם במאה ה-21

המושב הרביעי התקיים תחת הכותרת "מעבר לקפיטליזם: ניסיונות עכשוויים ודרכים לשינוי חברתי". במושב זה השתתפו נציגים ממפלגות קומוניסטיות בעלות ניסיון שלטוני – בין אם ממעצמה כמו סין, ממדינה קטנה כמו קובה או קפריסין, ממדינת מחוז כמו מערב בנגל, קרלה וטריפורה שבהודו ואף ברמה העירונית, כמו בעיר גראץ שבאוסטריה. הדוברים במושב שיתפו מהניסיון של מפלגותיהם בשלטון, וסיפרו על הצלחות מהשנים האחרונות בצד אתגרים וכישלונות. על אף התנאים השונים בכל מדינה והבדלים בין הרמה המוניציפלית לרמה הלאומית, המשתתפים היו תמימי דעים כי יש ללמוד ממאבקים המתנהלים במקומות אחרים בעולם וכי ניתן ליישם לקחים אלה למען העם העובד.

אחרון המושבים יוחד לשמאל באירופה ולאתגרים הייחודיים הניצבים בפניו בתקופה זו של תסיסה חברתית ומחאה המונית ברחבי היבשת. המשתתפים דנו בשאלה כיצד לתעל את הזעם העממי נגד הממסד לאפיקים של מאבק מעמדי וסולידריות, וכיצד לא להיכנע לפסימיזם ולמגבלות שכופים הדמוקרטיה הפרלמנטרית ומסגרות העל של האיחוד האירופי.

נציגי מק"י בסימפוזיון הדגישו בדבריהם את חשיבותו של פתרון שתי המדינות כדרך לסיום הכיבוש, למימוש זכותו של העם הפלסטיני להגדרה עצמית ולהשגת יציבות ושלום צודק במזרח התיכון. כמו כן תיארו בפני משתתפי הכנס את המצב הפוליטי בישראל בעקבות הבחירות לכנסת ואת פעילותה של מק"י במסגרת הרשימה המשותפת להרחקת נתניהו ושותפיו מהשלטון. עוד קראו נציגי מק"י לעצור את סחר הנשק המתדלק סכסוכים ופשעי מלחמה במזרח התיכון ומעבר לו.

אסף טלגם

גל כחול נגד טראמפ בבחירות האמצע בארצות הברית

ניצחונות היסטוריים לארגוני העובדים

חברות איגוד האחיות בארה"ב מפגינות נגד ממשל טראמפ (צילום: פורטסיד)

בבחירות האמצע בארצות הברית נרשם הישג כביר למפלגה הדמוקרטית שהשיגה רוב בשני בתי המחוקקים. ההישג יקשה על הנשיא טראמפ לממש את מדיניותו. בבחירות נרשמו ניצחונות היסטוריים ומשמעותיים לאיגודים שחבריהם התגייסו בהיקפים חסרי תקדים. בין היתר, נבחר מספר שיא של מועמדים החברים באיגודים מקצועיים למשרות ציבוריות. את ההתארגנות הוביל מבצע גיוס הבוחרים הגדול ביותר אי פעם של פדרציית העבודה האמריקאית (CIO-AFL). זאת בהתמקדות בסוגיות כלכליות הנוגעות ביוקר המחיה, שהבוחרים הגדירו כעדיפות עליונה.

"הגל הכחול הזה (ניצחון הדמוקרטים בבחירות) נוצר בידי האיגודים בבחירות האלה, למיליארדרים היה הכסף אבל לעובדים היה הכוח", אמרה ליז שולֶר, נשיאת פדרציית האיגודים. "האנשים שמניעים את המדינה הזאת העבירו מסר ברור. העובדים, שהתייצבו בקול מאוחד דרשו מנבחרי הציבור שלהם להיאבק להעלאת שכרם ולהורדת יוקר המחיה, להרחבת הנגישות לשירותי בריאות ולאיגודים , להטלת אחריות על מנכ"לים מיליארדרים ולבלימת המתקפות של ממשל טראמפ על חירויותיהם. תנועת העובדים מוכנה לעבוד עם חברי הקונגרס, המושלים וחברי בתי המחוקקים המדינתיים שנבחרו זה עתה, כדי לקדם סדר יום שאפתני שיחולל שינוי אמיתי בחייו של מעמד העובדים".

מספר שיא של חברי איגודים במשרות ציבוריות

כאמור, הפדרציה התארגנה לבחירות ב-35 מדינות והגיעה להישגים חסרי תקדים. כך למשל, לפחות 639 חברי איגודים נבחרו לתפקידים ציבוריים. פירוש הדבר שבשנה הבאה יכהן מספר שיא של חברי איגודים במשרות ציבוריות נבחרות. מאחורי הניצחונות, עומדת תשתית רחבה של איגודי העובדים שנבנתה באמצעות פעילות שטח מתמשכת לאורך כל השנה האחרונה.

בין הנבחרים נמנים טרוי ג'קסון, שנבחר לסנאט בוושינגטון במדינת מיין; עבדול אל-סייד, שנבחר במישיגן; ג'ינה הינוחוסה, שנבחרה למושלת טקסס; ג'יימס טלאריקו, שנבחר לסנאט בטקסס; בוב ברוקס, שנבחר לבית הנבחרים בפנסילבניה; בריאן פוינדקסטר, שנבחר לבית הנבחרים באוהיו; וסם פורסטאג, שנבחר לבית הנבחרים במונטנה. כולם חברים באיגודים.

כמו-כן, העובדים הצליחו להתגבר על עשרות שנים של מתקפות על זכויותיהם, ולשנות גם את הרכב הממשלות במדינות השונות. בין השאר הם השיגו שליטה מלאה במוסדות השלטון במישיגן, מינסוטה, ניו המפשייר, פנסילבניה ובוויסקונסין, והחזירו לידיהם את השליטה בבתי המחוקקים של צפון קרוליינה וג'ורג'יה. כמו כן, מצביעי האיגודיהגיעו להישגים מרשימים בפלורידה, באינדיאנה, באיווה, בקנזס, במיזורי, באוהיו ודרום קרוליינה.

קמפיין שטח רחב

שיעורי ההצבעה הגבוהים בקרב חברי האיגודיהיו תוצאה של שנים של התארגנות ופעילות הסברה. כך למשל, השיקה הפדרציה קמפיין תקשורתי דיגיטלי ובשירותי הסטרימינג, בהיקף של מיליוני דולרים, שפנה באופן ממוקד לחברי איגודים ולמשקי הבית שלהם ב-39 מערכות בחירות מרכזיות לסנאט ולבית הנבחרים. הפרסומות, שבהן נשמעו קולותיהם של חברי איגודים , הגיעו ליותר מ-221 מיליון צפיות במהלך כל מערכות הבחירות.

מאז יום העבודה שמצוין בארה"ב ב-7 בספטמבר, פעילי האיגודים הגיעו לכ-15 מיליון בוחרים בביקורי בית, בשיחות טלפון ובמקומות העבודה, במטרה לבסס תמיכה בעובדים בקונגרס. מחקרים מראים כי חברי איגודים הם מהדוברים האמינים ביותר במדינה. מצביעי האיגודים היו גם מהנלהבים ביותר להגיע לקלפיות: 83% מחברי האיגודים דיווחו כי הם "בעלי מוטיבציה גבוהה מאוד" להצביע, עלייה של 10 נקודות אחוז לעומת 2022.

בנוסף, תוכנית של "הפדרציה להגנה על טוהר הבחירות" בכל 50 המדינות הכשירה יותר מ-30 אלף מתנדבים מקרב חברי האיגודים, הציבה 54 רכזים להגנה על הבחירות בכל המדינות, וכן שלחה עשרות עורכי דין המתמחים בתחום, שעברו הכשרה מקיפה, ל-24 מדינות שהיו נתונות לאיומים מיוחדים מצד ממשל טראמפ. המתנדבים פעלו בשבועות שקדמו ליום הבחירות, ביום הבחירות עצמו, ובתהליך ספירת הקולות.

ועידת הפדרציה שהתקיימה ביוני האחרון, הציבה כמטרה להביא לקלפיות לפחות שני מיליון מצביעים נוספים מקרב חברי האיגודים, בהשוואה לבחירות 2022. כדי לעמוד ביעד, גייסה הפדרציה עשרות אלפי מתנדבים, שהגיעו ליותר מ-16 מיליון מצביעים מקרב חברי האיגודים. במסגרת התוכנית נעשה מאמץ מיוחד להגיע למיליוני בוחרים שלא היו מעורבים בפעילות פוליטית, רבים מהם בני משפחות מעמד העובדים, אשר מתנדבי האיגודים לא פנו אליהם קודם לכן.

כתוצאה ישירה מפעילות זו, חברי האיגודיהצביעו במספרים חסרי תקדים. מדגמים מהקלפיות הראו כי בקרב משקי הבית של חברי האיגודים, שיעור ההצבעה למועמדים הדמוקרטים היה גבוה ב-21 אחוז משיעור ההצבעה לרפובליקאים ברחבי ארצות הברית. להצבעה זו היה תפקיד מכריע בתוצאות הבחירות ובמאבק על השליטה בקונגרס ובבית הנבחרים.

דויד מרגלית

על הנרטיבים השקריים של הבחירות

הסתה גזענית זו של נתניהו הופצה ברשתות החברתיות ביום הבחירות

"המשך המשפט של נתניהו מסכן את ביטחון המדינה"; "נבחרי הציבור הערבים מעוניינים להשמיד את מדינת ישראל היהודית"; "התקשורת משתפת פעולה עם חמאס"; "7 באוקטובר הוא מזימה של ארגוני המחאה נגד הליכוד". קוראי "זו הדרך" ורבים אחרים בוודאי מכירים התבטאויות כאלה ודומות להן.

הן הופצו ברשתות החברתיות של הימין במהלך מערכת הבחירות, ביום הבחירות ואחריהן, אבל גם בכלי התקשורת הממסדיים ולא רק בפלטפורמות התעמולה הביביסטיות. המשותף לכולן: מדובר בשקרים. כולנו גם מכירים התבטאויות כמו "צריך לשטח את עזה" או "כל השמאלנים בוגדים". גם כאן יש מכנה משותף ברור: מדובר בעמדות פסולות, המנוגדות לא רק לעובדות הידועות לנו אלא גם לנורמות הדמוקרטיות הבסיסיות או למוסר אנושי פשוט.

שקרי הימין, דיסאינפורמציה ועמדות פסולות הם מסממני ההיכר של העידן הנוכחי. הם מסכלים את עצם היכולת שלנו לקיים שיח מבוסס עובדות, קורעים את החברה ומפרקים את הדמוקרטיה. במובן הזה, הם מסוכנים במיוחד במערכות בחירות ואף לאחריהן.

מחקרים הוכיחו כי ניסיון להפריך שקרים באמצעות מתודות של בדיקת עובדות עלול דווקא להחמיר את ההדבקה. זאת, משום שהחזרה עליהם מעוררת את תחושת האמון שהתעוררה בעת המפגש הראשוני, כאשר לא הוצגו כמו שהם, אלא כאמיתות. לכן, המחקר המתפתח בהתמודדות עם דיסאינפורמציה וחדשות כזב ממליץ על "חיסון" של הציבור מפני הטעיות ושקרים. אזהרה שתתייג אותם מראש בתודעה כפסולים וכשקריים. "ספר הנרטיבים השקריים בבחירות 2026" שפרסם באחרונה אתר ביקורת העיתונות "העין השביעית", הוא ניסיון ראשון (ואנו מקווים שלא האחרון) לתמצת את הנרטיבים המרכזיים ששלטו בתעמולת הבחירות השקרית בחודשים האחרונים.

הספר מבוסס על ניטור, קיטלוג וניתוח של מאות שעות שידורים של התקשורת המרכזית ונאומים והצהרות פוליטיות, באמצעות "סאב טקסט" – מערכת מבוססת בינה מלאכותית ואנליזה אנושית, שפותחה ע"י "העין השביעית". המטרתה היא לזהות את דפוסי התעמולה המרכזיים במערכת הבחירות לכנסת ה-26.

הספר מיועד לציבור הרחב ובמיוחד לעיתונאים ולכלי התקשורת, שומרי הסף של השיח הציבורי ומי שביכולתם לעצור, או לפחות להאט, את השטף העכור של תעמולה שקרית הזורמת חדשות לבקרים כדי לטשטש ולעוות את התודעה הציבורית. הוא מציע לא רק כלים לזיהוי של דיסאינפורמציה, תעמולה שקרית ועמדות פסולות, אלא גם המלצות להתמודדות ומניעה. בין המומחים שהשתתפו בתהליך גיבוש הספר: פרופ' ענת בן-דוד וד"ר איילה פנייבסקי, חברות הוועד המנהל של עמותת "העין השביעית"; ד"ר אלמוג שמחון, פרופ' דורון נבות, רון גרליץ ועו"ד שחר בן-מאיר.

יוסי אבו

להורדת הספר (62 עמודים, בעברית):
https://www.the7eye.org.il/585034

ספר חדש: מדריך לקריאת "הקפיטל" מאת קרל מרקס

בהוצאת הקיבוץ המאוחד, פורסם באחרונה הספר "הקפיטל – מדריך קריאה" שכתבו עינם לבנת ועדו ערד בתרגומה של דבי אילון. "הקפיטל" מאת קרל מרקס, שראה אור בשנת 1867, השפיע השפעה עצומה על מהלך ההיסטוריה ולא איבד מהרלוונטיות שלו לתנועות העובדים הסוציאליסטיות הפועלות לשנות את הסדר החברתי הקפיטליסטי מן היסוד.

"הקפיטל" הוא החיבור החשוב ביותר של מרקס, אך גם הסבוך והמורכב ביותר. קוראים רבים נרתעים במגעם הראשון עם הספר. "למענם ולמענן מוצע מדריך קריאה צמוד ובהיר, שילווה אותם במסעם המפותל בין רעיונותיו", כתבו לבנת וערד.

המדריך מלווה את הקריאה בקפיטל פרק אחר פרק, ומנהיר בתמציתיות את מושגי היסוד ואת הסוגיות והטיעונים המרכזיים. בעזרתו יוכלו הקוראים להעמיק בהבנת ניתוחו של מרקס את הקפיטליזם – המערכת הכלכלית הכולאת את האדם המודרני, שממנה ביקש מרקס לשחרר אותנו. בד בבד יתבהר גם העולם שאנו חיים בו, שכן הפילוסופיה המרקסיסטית מציעה ניתוח של היחסים בין בני-האדם ובין עולמם על כל רבדיו – החומריים והרוחניים.

ערד הוא מנצח תזמורת ופעיל המתגורר בברלין. הוא עוסק בהתארגנות סוציאליסטית, כותב ומלמד מרקסיזם ויזם את סדרת הדיונים "זמן לדבר" יחד עם הפעיל הגרמני-לבנוני ממוצא ארמני האיג גוקאסיאן והעיתונאית הגרמנית קריסטין הלברג. היוזמה נולדה מתוך תחושה שבגרמניה קשה לקיים דיון פתוח, כבד ראש ומבוסס עובדות בנושא ישראל ופלסטין.

לבנת, שותפו לכתיבת הספר, הוא מורה בתיכון ופעיל באיגודים המקצועיים. הוא מלמד מרקסיזם והיסטוריה של תנועת הפועלים בארגונים סוציאליסטיים בארצות הברית.

ארבעה נערים נורו בידי חיילים

נער בן 14 נהרג השבוע (9.11) מירי חיילי הכיבוש בעיירה בורקה הסמוכה לשכם. על פי סוכנות הידיעות וואפא, הנער הוא מועתז איאד עבד אל-מג׳יד דג׳לס, וגופתו מוחזקת בידי הצבא. מוקדם יותר באותו היום פשטו כוחות הצבא על העיירה וירו אש חיה לעבר התושבים. הסהר האדום הפלסטיני מסר כי בן 17 נפצע מירי בבטנו ובאגן ובן 19 נפצע בידו. שניהם פונו לטיפול רפואי בבית חולים. מהצבא נמסר כי הכוחות ״פתחו באש לעבר מחבלים שהתכוונו לזרוק אבנים והגיבו בירי לעברם להסרת סכנה״. ״זוהו פגיעות״, הוסיפו.

יצוין כי בתחילת השבוע הודיע הסהר האדום הפלסטיני כי צוותיו טיפלו בילד בן 13 שנורה בחזהו מאש חיילים בכפר א-זבאבדה, סמוך לג׳נין. עוד נמסר כי הנער הועבר להמשך טיפול בבית החולים. בקלקיליה נפצע צעיר בכף רגלו מירי חיילים במהלך פשיטה בחצות הלילה שבין שבת לראשון.

מתנחלים פצעו מתנדבים ישראלים

ברביעי (11.11) לפנות בוקר, מתנחלים הציתו עשרות כלי רכב, עצי זית ומחסן בכפר לובן א-שרקיה, דרומית לשכם. מקורות מקומיים מסרו כי המתנחלים שרפו יותר מ-100 כלי רכב. ראש מועצת הכפר אל-לובן אל-שרקיה, יעקוב עוויס, אמר לוואפא כי ההפסדים מוערכים ביותר ממיליון שקלים, לאחר שהשריפות פגעו בשטח גדול של אדמה, עצים וכלי רכב. הוא הוסיף כי השריפות פגעו גם בעמודי תאורה, מה שהוביל להפסקת חשמל באזור.

שישה אנשים, בהם ארבעה מתנדבים ישראלים של ארגון ״קול רבני לזכויות אדם״, צלם העיתונות עלאא בדארנה וחקלאי פלסטיני, נפגעו בשלישי (10.11) בתקיפה בכפר קוסרא בעת המסיק. כ-20 מתנחלים רעולי פנים תקפו באלות ובאבנים את עשרות הפעילים הבינלאומיים והמתנדבים הישראלים שהגיעו לסייע לחקלאים פלסטינים. אחד המתנחלים עשה שימוש במוט עם דגל ישראל כדי להכותם. אחת הפצועות נחבלה בראשה ופונתה לבית החולים והיתר טופלו במקום. בארגון הדגישו כי התקיפות נמשכו גם לאחר הגעת חיילים, וכי הפעילים נאלצו להפסיק את המסיק ולעזוב את המקום.

בשני (9.11) תקפו מתנחלים כלי רכב של תושבים בין הכפר א-לובן א-שרקיה לעיר סלפית. המתנחלים תקפו כמה כלי רכב של תושבי א-לובן א-שרקיה ועמוריה באזור ואדי א-שאער וסמוך לאוניברסיטת א-זיתונה. הם מנעו מעבר תושבים במשך יותר משעתיים. כוחות הכיבוש פשטו על האזור כדי לאבטח את המתנחלים.

יום קודם לכן, מתנחלים תקפו בתי תושבים בקהילה בדואית באזור א-תבנה, סמוך לח׳אן אל-אחמר שמדרום-מזרח לירושלים. הם יידו אבנים לעבר התושבים, שהדפו אותם ואילצו אותם לסגת. התוקפים יצאו מאחד המאחזים באזור, אך התנגדות התושבים אילצה אותם לעזוב את המקום.

הקהילות הבדואיות בסביבת ח׳אן אל-אחמר נתונות לתקיפות חוזרות ולהטרדות מצד מתנחלים, וזאת במסגרת הלחצים לעקירתן מהאזור. ח׳אן אל-אחמר הוא יעד להרחבת ההתנחלויות בשל מיקומו האסטרטגי ממזרח לירושלים, על הדרך המחברת בינה לבין יריחו.

674 תקיפות נגד המסיק

הרשות להתנגדות לגדר ולהתנחלויות מסרה בתחילת השבוע דו״ח שלפיו תיעדה 674 תקיפות של כוחות הכיבוש ומתנחלים נגד כרמי זיתים וחקלאים בגדה המערבית, לרבות ירושלים המזרחית, במהלך 37 ימים — מ-1 באוקטובר עד 6 בנובמבר 2026.

מתוך התקיפות, 520 בוצעו בידי מתנחלים ו-154 בידי צבא הכיבוש. לדברי הרשות, הנתונים מעידים על התרחבות הפגיעה בעונת המסיק ובפרנסת המשפחות החקלאיות, ועל הפיכת הגישה לכרמים והעבודה בהם להתמודדות יומיומית עם אלימות והגבלות צבאיות. במחוז שכם תועדו 230 תקיפות, ברמאללה ואל-בירה 130 ובסלפית 129. בשלושת המחוזות נרשמו יחד 489 תקיפות, 73% מהסך הכולל. עוד תועדו 87 תקיפות במחוז חברון, 41 בג׳נין, 30 בבית לחם, 24 בקלקיליה ושלוש בירושלים. לפי הרשות, עיקר הפגיעה מתרכז ברצועה החקלאית בצפון הגדה ובמרכזה.

